

Nr 28.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående avstående i vissa fall av mark från kronoegendomar eller upplåtande av nyttjanderätt eller servitutsrätt till sådan mark; given Stockholms slott den 13 januari 1933.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Per Edvin Sköld.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 13 januari 1933.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden UNDÉN, NOTHIN, SCHLYTER, WIGFORSS, MÖLLER, VENNERSTRÖM, LEO, ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Efter gemensam beredning med cheferna för försvars-, kommunikations-, eklelesiastik- och handelsdepartementen anför chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Sköld:

I skrivelse den 17 februari 1932, nr 31, har riksdagen anmält, att riksdagen bifallit vad Kungl. Maj:t i proposition den 31 december 1931, nr 14, föreslagit angående avstående i vissa fall av mark från kronoegendomar eller upplåtande av nyttjanderätt eller servitutsrätt till sådan mark. Riksdagens sålunda meddelade beslut — vilket innefattar bemyndigande att i de avsedda fallen utan riksdagens hörande på vissa villkor giva förordnande i sagda ämnen — har Kungl. Maj:t i cirkulär den 11 mars 1932

(nr 50) meddelat de centrala förvaltningsmyndigheter, vilka äga vård och inseende över kronan tillhörig fast egendom, till kännedom.

Det jämlikt riksdagens förenämnda beslut givna bemyndigandet gäller för tiden 1 juli 1932—30 juni 1933. Bemyndigande i enahanda hänseende torde nu böra hos riksdagen äskas för ytterligare ett års tid. Därvid torde annan ändring av bemyndigandet ej behöva företagas än uteslutande av orden »förenade mötespassevolanskassornas fond» ur punkten 3. Berörda ändring betingas av Kungl. Maj:ts beslut den 7 oktober 1932 angående vissa bestämmelser med avseende å nämnda fonds inkomst- och utgiftsmedel m. m., enligt vilket beslut upplåtelse av kronoegendom till sagda fond efter den 14 mars 1933 icke vidare äger rum.

På grund härav hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att för tiden 1 juli 1933—30 juni 1934

dels medgiva, att, då för ändamål, för vars tillgodoseende enligt gällande lag annan än kronan kan förpliktas att efter expropriation avstå fastighet eller upplåta nyttjanderätt eller servitutsrätt därtill, erfordras, att kronan tillhörig mark tages i anspråk, förordnande om avstående av marken eller upplåtande av nyttjanderätt eller servitutsrätt till densamma må, utan riksdagens hörande i varje särskilt fall, meddelas:

a) av Kungl. Maj:t, där fråga är om avstående eller upplåtande av mark för järnväg eller elektrisk anläggning, eller där jordområde, som skall avstås eller vartill särskild rätt skall upplåtas, är bebyggt eller överstiger fem hektar eller i värde uppgår till mer än tvåtusen kronor; samt

b) i övriga fall av den centrala förvaltningsmyndighet, under vars vård och inseende fastigheten står;

dels ock besluta:

1) att för mark eller särskild rätt, som sålunda avstås eller upplåtes, lösen eller ersättning skall med nedan angivna undantag utgå efter ty i lagen om expropriation är föreskrivet och till beloppet bestämmas

a) i de fall, då Kungl. Maj:t beslutat om markens avstående eller upplåtande, såvitt ej Kungl. Maj:t finner skäligen förordna om ersättningens bestämmande av sådan nämnd, som omförmäles i lagen om expropriation, av tre gode män, av vilka länsstyrelsen i länet och sökanden, var för sig, utse en och domaren i orten den tredje; Kungl. Maj:t dock obetaget att, då fråga är allenast om begagnande av mark för ändamål, som förut nämnts, utan att marken avstås, besluta om ersättningens bestämmande på sätt, Kungl. Maj:t prövar lämpligt; samt

b) i fråga om sådan mark eller särskild rätt, om vars avstående eller upplåtande central förvaltningsmyndighet förordnat, av samma myndighet;

2) att i fråga om mark, som är avsedd att användas för framdragande av elektrisk ledning, utom vad under 1) stadgas jämväl föreskrifterna i

lagen den 27 juni 1902, innefattande vissa bestämmelser om elektriska anläggningar, skola lända till efterrättelse;

3) att, där Kungl. Maj:t lämnat kommun, enskild person eller bolag tillstånd att inom riket anlägga järnväg eller där fråga är om anläggande eller förändring av allmän väg, medgivande må, där så prövas lämpligt, lämnas ej mindre därtill att mark, som står under kronans omedelbara disposition eller tillhör någon av de under bruk och bergverk för nödigt skogsfång upplåtna allmänningar eller någon av de genom domänstyrelsens försorg utarrenderade kronoegendomar, vilka icke upplåtits till stuterierna eller Vadstena krigsmanshusfond, må avstås eller upplåtas utan annan ersättning till kronan än att, därest och i den mån å marken växande skog ingår i överlåtelsen och det icke finnes skäligt annorlunda medgiva, ersättning för sådan skog skall utgå efter vederbörande myndighets bestämmande; än även därtill att för företaget i fråga må kostnadsfritt begagnas sådana å kronans ägor belägna kalk- och stenbrott samt grustäkter, som kunna vara disponibla; samt

4) att vad sålunda stadgats icke har avseende å de fall, då rätt eller plikt att lösa kronan tillhörig mark följer av bestämmelse i allmän lag.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan lämnar Hans Maj:t Konungen bifall samt förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Joh:s Thygesen.

